

Pleitnota

Inzake: M.Boorsma
Slijterij Wijnhandel Menno Boorsma B.V.
Parketnr: 13/086 066-03
Datum zitting: 10 juni 2004
Betreft: Overtreding artikel 1 absintwet 1909
Opgesteld door: mr. J.S.W.Boorsma

Geachte rechter, geachte officier van justitie,

Ik ben zelf een gewone, hardwerkende Amsterdamse slijter. Ik ben geen meester in de rechten. Toen ik de fles absint te goeder trouw bij de importeur aanschafte, deed ik dat niet om een proefproces te voeren tegen een wet van 95 jaar oud.

Met het oog op deze rechtszaak heb ik echter een gemotiveerd juridisch verweerschrift op laten stellen. In de kern komt het er op neer dat de hoogbejaarde Absintwet gelet op modernere Europese regelgeving en de Nederlandse warenwet onverbindend is.

Dit verweerschrift gaat in op de volgende punten:

- Wat is absint?
- Waarom is absint door onze overgrootvaders verboden?
- Welke Europese verordening stelt de Absintwet 1909 buiten werking?
- Wijkt Nederland vanwege de volksgezondheid gemotiveerd af van de Europese richtlijn?
- Is de Europese richtlijn toepasselijk in deze zaak?
- Welke conclusie kan aldus getrokken worden omtrent de toepasselijkheid van de wet en de strafbaarheid van verdachte?

Niet alleen ik, maar ook andere slijters willen graag een uitspraak van de rechter. Dit schiept juridische duidelijkheid. Op voet van artikel 379 lid 1 verzoek ik de politierechter om schriftelijk vonnis te wijzen.

De zaak is niet ingewikkeld. Hij is juridisch wel erg leuk. De absintkwestie is bovendien actueel omdat de drank sinds kort weer populair en in de mode is.

Wat is absint?

1. Een wettelijke omschrijving van 'absint' bestaat niet. Alleen de memorie uit 1909 geeft enkele algemene kenmerken.
2. Over de definitie zegt de memorie letterlijk dat het volgens deskundigen een drank is bestaand uit verschillende essences, "waaronder, behalve essence van alsem, die van groene anijs, fenikel, hysop, citroenkruid (...) opgelost in alcohol van gemiddeld 70 procent". Deskundige In 't Veld van de Keuringsdienst van Waren gaat vreemd genoeg van een andere definitie uit. Hij noemt absint een drank met een hoog spiritusgehalte en de aanwezigheid van de giftige stoffen absintolie en anijsolie¹.

¹ Deskundigenverklaring P. in 't Veld, deskundige van de Voedsel- en Warenautoriteit

3. Absint was volgens de toenmalige minister de naam voor een groep van likeuren. Hij wilde niet afbakenen en beweerde dat het voor een deskundige gezien de kenmerkende eigenschappen wel nimmer moeilijkheid zou opleveren om te bepalen of iets absint was.
4. Het gebrek aan wettelijke definitie en de verwarring die kennelijk ook al bij deskundige In 't Veld heerst biedt op zichzelf al aanleiding om het verbod aan te vechten - maar dat komt later in dit verweerschrift nog aan de orde. Volgens de Van Dale is absint een sterke kruidenlikeur op anijs en alsem. Alsem is de Nederlandse naam voor de absintplant.
5. In het vervolg van dit betoog zal ik de inbeslaggenomen fles gemakshalve als absint aanduiden. Ik geef evenwel nu al aan dat ik bestrijd dat de inbeslaggenomen sterke drank te kwalificeren valt als absint in de zin van de absintwet 1909. De sterke drank moet beschouwd worden als een (kruiden)bitter met een thujongehalte dat voldoet aan de Warenwet.
6. Maar dan loop ik al vooruit op de zaak. Absint in traditionele zin is voor het eerst gebrouwen door een Franse dokter op het eind van de 18^e eeuw. Hij maakte een groenkleurige brandewijn die van alsem en anijs was gestookt. Alsem was overigens al bij de oude Grieken bekend als geneeskrachtig kruid². Het werkzaam bestanddeel van alsem is onder meer thujon. Alsem is niet het enige veelvoorkomende gewas waarin thujon voorkomt. Thujon komt tevens in forse hoeveelheden voor in salie en dragon, bekend uit de keuken. Absint is groen en kleurt wit bij menging met water.
7. In 1805 richtte Pernod – inderdaad, Pernod – de eerste absintbrouwerij op. In de daaropvolgende honderd jaar werd een populaire continentale drank. Schotland had whiskey, Rusland had wodka, en alles daar tussenin dronk absint. In 1910 dronk Frankrijk alleen al 36 miljoen liter absint per jaar. Beroemde absintliefhebbers waren Baudelaire, Rimbaud, Van Gogh, Toulouse-Lautrec, De Musset, Degas, Picasso en Hemingway. De drank stond bekend als La Fee Verte oftewel “De Groene Fee”.
8. Absinteisme en alcoholisme waren eind 19^e eeuw synoniemen. Absint bevat 40% tot 80% alcohol. Je moet er geen hele liter van drinken. Zeker eind 19^e eeuw niet, omdat de populaire goedkopere soorten absint van toen werd aangelengd met allerlei troep, zoals de groenkleurende insectendoder koperacetaat en het witschuimende schoonmaakmiddel ammonia.

Waarom is absint 95 jaar geleden in Nederland en sommige andere landen verboden?

9. Begin twintigste eeuw kwam er in Europa en trouwens ook in de VS een sterke anti-alcoholbeweging op gang, krachtiger nog dan de huidige antirookbeweging. Absint werd verantwoordelijk gehouden voor degeneratie en moord. In Nederland bijvoorbeeld schreef in 1906 de anti-absintactivist Ort bijvoorbeeld dat absint het nageslacht degenereert en dat iedere absintist een “kindermoordenaar” was, omdat absintdrinkers erfelijke ziektes zouden krijgen. Ik citeer uit zijn pamflet: “Teringlijders, nerveuse, idiote en epileptische kinderen zijn het, die de absintist de zijne noemt.”³.
10. De Europese anti-absint-beweging werd gesteund door een zeer sterke lobby van wijnboeren die in absint een grote concurrent ondervonden. Tussen 1905 en 1913 verboden Zwitserland, België, Nederland en Noorwegen de drank. In 1915 verbood uiteindelijk ook Frankrijk de absint, omdat absint verantwoordelijk werd gehouden

² Myth, reality & absinthe, Ian Hutton, zie ook de deskundigenverklaring van In 't Veld.

³ Aangehaald in: “Absint, het groene gevaar”; De Groene Amsterdammer, 24 juli 1996, door Michiel Louter

voor de aanvankelijke Franse nederlagen in de Eerste Wereldoorlog. In 1923, vijf jaar na de verloren Eerste Wereldoorlog, volgde Duitsland⁴.

11. De Nederlandse overwegingen wekken na 95 jaar van gewijzigd inzicht verbazing, zo niet de lust tot glimlachen op. De Memorie stelt bijvoorbeeld zonder blikken of blozen dat anijsolie toevallen veroorzaakt. Een regel verder staat: “De ervaring bij mensen en proeven op dieren hebben geleerd, dat zelfs ééne kleine hoeveelheid absinth, toevallen veroorzaakte; voortgezet gebruik leidt, wederom volgens getuigenis van deskundigen, tot hevige pijnen, verlammingen, sterk verhoogde vatbaarheid voor tuberculose, bewustzijnsstoornissen, tijdens welke misdaden begaan worden, en tenslotte tot krankzinnigheid en vroegtijdigen dood”. Tegen dit “zoo ernstige gevaar” is volgens de regering een absoluut verbod op productie, verkoop en handel de enige maatregel die het volkswelzijn kan beveiligen.
12. In het voorlopig verslag is het nog meer van dik hout zaagt men planken, want daar staat dat absint moet worden tegengegaan vanwege “het lichamenlijk en geestelijk welzijn van de natie, niet in het minst van het toekomstig geslacht”. Ook heet absint daar “een indringend gif” dat de krachten van het volk dreigt te ondermijnen.
13. Ik schets deze achtergrond om duidelijk te maken dat onze overgrootvaders het absintverbod hebben bedacht in een heel ander tijdsgewricht, in een heel ander soort maatschappij en op basis van overwegingen die nu compleet achterhaald zijn. Er zijn wel meer wetten uit die tijd waar we het nu niet meer mee eens zijn. Wist u dat onze volksvertegenwoordiging in 1905 een verbod invoerde voor vrouwen om burgemeester, gemeentesecretaris of belastingambtenaar te zijn? Dat onze overgrootvaders wel, maar onze overgrootmoeders tot aan 1919 niet mochten stemmen? Dat overspel en het kansspel met gevangenisstraf werd bedreigd? Zo oud is het absintverbod. Het is ongeveer even oud als het verbod op het verkopen van anticonceptiemiddelen, dat in 1969 uit het strafrecht gehaald werd.
14. In Spanje, Portugal, de Balkan en Midden-Europa is absint overigens nooit verboden. In 1986 traden Spanje en Portugal toe tot de Europese Gemeenschap. De EEG had inmiddels geconstateerd dat allerlei nationale wetten het vrij verkeer van goederen en diensten belemmerden. Vanaf de jaren tachtig zijn nationale bepalingen door toedoen van de EEG steeds meer op elkaar afgestemd. Inmiddels hebben we een Europese Unie en de euro. Volgens vaste jurisprudentie kunnen nationale bepalingen worden getoetst aan de Europese verordening. Bij strijdigheid blijft de nationale wet buiten toepassing.

Welke Europese verordening stelt de Absintwet 1909 buiten werking?

15. De verordening waar ik met dit verweerschrift een beroep op doe, is richtlijn 88/388/EEG, die op 22 juni 1988 is uitgevaardigd door de Raad van de EG. De richtlijn heeft als doel “de onderlinge aanpassingen van de wetgevingen der lidstaten inzake aroma's voor gebruik in levensmiddelen en de uitgangsmaterialen voor de bereiding van die aroma's." Ik zal deze korthedshalve aanduiden als de aromarichtlijn. In de considerans meldt de Raad dat onderlinge aanpassing van die wetgevingen noodzakelijk is met het oog op het vrije verkeer van levensmiddelen.
16. Gelet op de heldere definities in de verordening heeft deze richtlijn rechtstreekse werking. Belangen van volksgezondheid zijn niet aanwezig en niet door de Nederlandse regering aangegeven. De Absintwet blijft dus buiten toepassing. Ik zal dit toelichten.

⁴ “Absint, het groene gevaar”; De Groene Amsterdammer, 24 juli 1996.

17. Een 'aroma' is volgens artikel 1 lid 1 juncto lid 2 onder meer een 'aromatiserend preparaat' die bestemd is om aan levensmiddelen geur en/of smaak te geven. Deze chemische stof kan volgens artikel 1 lid 2 sub c verkregen worden door distillatie of fermenteren uit producten van plantaardige oorsprong.
18. Volgens deze definitie is gegiste en/of gedistilleerde alsem een aromapreparaat dat onder de aromarichtlijn valt. Daar is overigens ook geen twijfel over, want na het afkondigen van deze verordening hebben onder meer Duitsland en Frankrijk hun nationale absintverbod ingetrokken.
19. De toepasselijkheid van de Europese aromaverordening op alsem blijkt ook verder uit de verordening. In de bijlage stelt de Raad de maximumgehalten vast voor bepaalde ongewenste stoffen in levensmiddelen. Annex II noemt de thujongehalten in verschillende soorten alcoholische dranken.
20. In dranken tot aan 25% alcohol is 5 milligram thujon toegestaan, in dranken met meer dan 25% alcohol is 10 milligram toegestaan, en in bitters is zelfs 35 milligram thujon toegestaan. Thujon mag niet apart worden toegevoegd maar wel van nature aanwezig zijn in het levensmiddel.
21. Wat is een 'bitter'? Een bitter is een sterke drank met een kruidenmengel. Het alcoholpercentage ligt niet wettelijk vast. Het Van Dale-woordenboek omschrijft een bitter als 'jenever gemengd met een extract van kruiden of schillen'. Volgens Europese sterke-drank-verordening 1576/89⁵, artikel 1 lid 4 sub p is een bitter:

een 'gedistilleerde drank met een overheersend bittere smaak die wordt verkregen door aromatisering van ethylalcohol uit landbouwproducten met (...) aromatiserende preparaten als omschreven in artikel 1, lid 2, letter c)' van de (aroma)richtlijn 88/388/EEG.

22. Als je de bijlage van de aromarichtlijn en de daar naar verwijzende artikelen van sterke-drank-verordening leest, komt je tot geen andere conclusie dat de EG de staten er in 1988 toe heeft verplicht dat sterke drank met alsemkruidenpreparaat verhandelbaar is op de Europese vrije markt. Voorwaarde is dat dit (absintkruiden)-bitter niet meer dan 35 milligram thujon per liter bevat.
23. Conclusie: de Europese distilleerderij die op reguliere wijze een kruidenbitter stookt met alsemkruiden, met een natuurlijk gehalte van niet meer dan 35 milligram thujon per liter⁶, houdt zich volledig aan de Europese wet. Ditzelfde geldt voor de importeur en de slijter die er in handelen. Andere landen hebben daarom allang hun oude absintwetten ingetrokken.
24. Ten overvloede meld ik dat volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad en het Hof van Justitie EG Europese verordeningen rechtstreekse werking hebben tegen de burger. Dit is met name duidelijk gebleken uit het Securitel-arrest⁷ van het Hof van Justitie EG. Het Hof heeft in latere uitspraken daar aan toegevoegd dat een EU-verordening niet op iedere wet van toepassing is⁸, maar wel op wetten die de vrijhandel belemmeren. De Hoge Raad volgt deze jurisprudentie. In 2000 heeft de Hoge Raad bijvoorbeeld de veroordeling gecasseerd van een reparateur die een

⁵ VERORDENING (EEG) Nr. 1576/89 VAN DE RAAD, van 29 mei 1989 tot vaststelling van de algemene voorschriften betreffende de definitie, de aanduiding en de aanbiedingsvorm van gedistilleerde dranken

⁶ Een liter water weegt een kilo

⁷ HvJ EEG, NJ 1997, 214. Daarna is een tijd lang een hausse aan Securitel-verweren geweest.

⁸ Lemmens tegen Nederland, NJ 1999, 168.

Belgische kortegolfzender repareerde en uittestte die niet voldeed aan de veel te strenge Nederlandse telecommunicatieregelgeving⁹.

25. Een specifiek op levensmiddelen toegesneden arrest van de HR is voorts de Del Monte-zaak¹⁰. Een importeur van Del Monte-perziken werd vervolgd omdat de omschrijving op het etiket aan de EG-norm voldeed maar niet aan het Nederlandse Jam- en Geconserveerde Vruchtenbesluit. Het Hof liet op grond van de EG-richtlijn de Nederlandse regelgeving buiten toepassing en besloot tot ontslag van rechtsvervolging, hetgeen door de Hoge Raad bevestigd werd.
26. Kortom: de Nederlandse absintwet heeft gelet op de jurisprudentie en de heldere bewoordingen van de EG-richtlijn 88/388/EEG en de jurisprudentie haar geldingskracht verloren op 22 juni 1990. Artikel 13 eerste zinsnede van de aromarichtlijn bepaalt namelijk dat de lidstaten binnen twee jaar het in de handel brengen en gebruik van de aroma's moeten toestaan. Nationale bepalingen blijven ingevolge lid 2 alleen van kracht indien een verdere specificatie van de stoffen uitblijft, maar de stoffen zijn gespecificeerd in Annex I en II conform de procedure zoals beschreven in artikel 5 van de verordening, zie hiervoor ook het uitvoeringsbesluit 88/389/EEG en EG-verordening 1576/89. De absintwet moet dus buiten toepassing blijven.

Wijkt Nederland vanwege de volksgezondheid gemotiveerd af van de Europese richtlijn?

27. In de brief dd. 3 maart 2004 aan Boorsma slijterij schrijft parketsecretaris mevrouw Coolen naar aanleiding van deze zaak dat Nederland de verkoop van bepaalde goederen, ondanks het vrij verkeer van goederen, kan verbieden "indien er naar het oordeel van de Nederlandse wetgever sprake is van voor de volksgezondheid schadelijke waren".
28. In geval van absint klopt deze stelling niet. Artikel 8 van de aromarichtlijn stelt een procedure vast ingeval een Europese lidstaat op grond van de volksgezondheid bezwaren heeft tegen de aromarichtlijn. Een staat moet het handhaven van een verbod uitvoerig motiveren en de EG op de hoogte stellen van zijn bezwaren. De Europese Commissie onderzoekt de opgeworpen bezwaren voor de volksgezondheid en past zonodig de richtlijn aan. In de tussentijd kan de staat die bezwaren maakt, tijdelijke maatregelen handhaven. Zijn de bezwaren echter ongegrond dan moet de aromarichtlijn door de staat onverkort worden uitgevoerd, zo volgt uit de richtlijn.
29. Nederland heeft nooit bezwaar gemaakt tegen de wet want anders was de richtlijn gewijzigd en absint alsnog verboden.
30. Maar het is sterker. Nederland heeft de EG-richtlijn gewoon netjes uitgevoerd. De Warenwetregeling Stoffen in Aroma's is in werking getreden op 14 maart 1992. De considerans verwijst naar de aromarichtlijn 88/388/EEG en de lijst met aroma's is exact gelijk aan de annex bij de EG-richtlijn.
31. Ik constateer dat dus ook op grond van de Warenwetregeling Stoffen in Aroma's thujonhoudende alcoholische dranken gewoon zijn toegestaan en dat voor bitters de norm conform de aromarichtlijn ligt op 35 gram per liter.
32. Ook hieruit volgt dat absint niet verboden is. Niet alleen ontkracht de EG-richtlijn de absintwet 1909, maar bovendien staat genoemde Warenwetregeling absint gewoon toe.

⁹ HR 11-1-2000, NJ 2000, 315

¹⁰ HR 30-9-1986, NJ 1987/299

33. Conclusie: de Nederlandse wetgever heeft een fout gemaakt. Hij heeft de Europese verordening in het nationale recht ingevoerd, maar verzuimd om de Absintwet in te trekken. Verwondering wekt dit niet. Ook na Securitel bleek dat de wetgever een forse achterstand had en soms niet goed de effecten van Europese verordeningen overzag. Nederland wijkt niet gemotiveerd af, Nederland maakt een vergissing.

Is thujon in alcohol schadelijk?

34. Over de vermeende schadelijkheid van thujon wil ik voorts het volgende opmerken. Thujon heeft, net als cafeïne in cola en koffie, effect op het zenuwstelsel. Dit effect is echter minimaal. Alleen zeer grote, dagelijkse doses zijn schadelijk, maar dat geldt evenzeer voor cafeïne. Het Wetenschappelijk Comité inzake Voedsel van de Europese commissie heeft in 2003 een uitgebreid onderzoeksrapport over thujon gepubliceerd¹¹.
35. Uit proeven op ratten leidt het Wetenschappelijk Comité af dat het gebruik van zeer hoge dagelijkse doses thujon ongezond is. Maar de Europese richtlijn, met een maximum van 35 milligram per liter, is volgens het comité uitzonderlijk veilig. Het comité geeft hiervan een voorbeeld in de ‘Conclusion and Risk Characterisation’. Als een volwassene van zestig kilo een hele liter wijn drinkt met 5 milligram thujon, dan krijgt hij maar een honderdste binnen van datgene wat bij ratten als schadelijk werd beschouwd. Het comité adviseert de Europese Commissie om de EU-richtlijn te handhaven.

Is de Europese richtlijn toepasselijk in deze zaak?

36. De bij Slijterij Boorsma inbeslaggenomen absint is oorspronkelijk afkomstig uit Frankrijk en wordt daar geproduceerd door een reguliere distilleerderij, genaamd Distilleries et Domaines de Provence. ‘Absente’ maakt gewoon deel uit van hun assortiment. Het is geen illegaal gestookte drank.
37. Op het etiket van de fles staat, als je het vertaalt: “Absint, likeur met absintplanten, verschilt van haar oudere zuster, de Groene Fee, op een essentieel punt: de actieve bestanddelen (thujon, venkel, hyssop) zijn vandaag de dag aanwezig in geringe doses, in overeenstemming met de regels.” Volgens dit etiket is er ‘geen enkel risico’¹²
38. De inbeslaggenomen Absente is één van de vele tientallen Europese merken. Raadpleging van internet leert dat er reguliere, legale producenten zijn in ondermeer Frankrijk, Duitsland, Spanje, Oostenrijk, Tsjechië en Zwitserland. Ook het bekende merk Pernod maakt weer absint. Voor zover valt na te gaan is de productie en handel in absint in alle Europese landen toegestaan.
39. De fles Franse “Absente, liqueur aux plantes d’Absinthe” is een ‘bitter’ in de zin van de Europese verordening 1576/89. Voor een bitter is het thujongehalte van de inbeslaggenomen sterke drank overigens vrij laag, namelijk maar 12,8 milligram per liter in plaats van de toegestane 35 milligram. In een kopje koffie zit ongeveer 80 milligram cafeïne: dit ter vergelijking.

¹¹ Opinion of the Scientific Committee on food on Thujone, 2 december 2002, SCF/CS/FLAV/FLAVOUR/23 ADD2 Final 6 februari 2003.

¹² “L’absente, liqueur aux plantes d’Absente, diffère de sa soeur aînée, la Fee Verte, sur un point essentiel: les principes actifs apportés par les plantes (thuyone, fenchone et pino-comphone) sont aujourd’hui présents à des doses infimes, en conformité avec la réglementation. Avec l’Absente, aucun risque de ce côté là, si ce n’est d’être fou d’elle.

40. Deze fles absint is door een reguliere importeur/groothandel, Van Wees, geïmporteerd. De fles stond daar gewoon in de schappen en er werd niet bij gezegd dat handel verboden was. Importeur van Wees wordt overigens niet vervolgd¹³.
41. Een slijter handelt per definitie in buitenlandse alcoholische dranken. Een wet die Nederlandse slijters verbiedt om de Europees toegestane absint te verkopen, gaat in tegen het belang dat slijters hebben bij het vrij verkeer van goederen, meer specifiek het vrij verkeer van Europese sterke dranken. Een Nederlandse slijter kan indien hij vervolgd wordt rechtstreeks beroep doen op Europese richtlijn 88/388/EEG.
42. Behalve in abstracte zin wordt Slijterij Boorsma ook concreet in zijn belang geschaad door het Nederlandse absintverbod.
43. Ten eerste kunnen Nederlanders absint via internet bij concurrerende buitenlandse bedrijven in andere EU-landen bestellen.
44. Ten tweede wordt in Nederland absint door allerlei groothandels en slijterijen aan de horeca en het publiek aangeboden. Twee voorbeelden na een kleine zoekslag op internet:
 - a. Bier& Co, met drankenhandels in Amsterdam en Rotterdam, bericht op 1 mei 2004 dat via hen nu absint verkrijgbaar is. Letterlijk schrijft Bier&Co op zijn website¹⁴:

“Hoewel sommigen zich op het standpunt stellen dat Absinth verboden is in verband met de vermeend drogerende werking, is het ons toch gelukt om een legale variant naar Nederland te halen. Absinth is bij ons in diverse "smaken" verkrijgbaar evenals de door sommigen gebruikte bijbehorende glaasjes en lepeltjes. Absinth is verkrijgbaar van alcopop tot aan de supersterke 73% alc. versie.”
 - b. Bootz, onderdeel van de Nederlandse distilleerderij Bokma, biedt Sinthe¹⁵ aan, volgens de reclame-omschrijving “een absinthe-achtige spirit dat de sterke anijskruidensmaak heeft van alsem”.
45. Tenslotte en ten overvloede merk ik op dat thujongehalte van de inbeslaggenomen fles niet alleen binnen de Europese normen valt, maar de facto ook nog eens bijzonder gering is. Alsem in deze beperkte hoeveelheid heeft alleen maar effect op de smaak en het heeft gelet op de bevindingen van het Europees Wetenschappelijk Comité geen enkel neurologisch effect. Zelfs als je achter elkaar een hele liter van deze zeer alcoholische sterke drank naar binnen werkt (hetgeen ik sterk afraad) merk je niets van de thujon. Echter: je bent wel straalbezopen, zo niet bewusteloos.

Conclusie: vrijspraak of ontslag van rechtsvervolgning

46. Ik kom tot het eind van dit betoog. Ik concludeer op basis van het voorgaande primair tot ontslag van rechtsvervolgning omdat de Absintwet onverbindend moet worden

¹³ Van Wees meldde telefonisch aan Slijterij Menno Boorsma dat de Keuringsdienst van Waren overwoog om de absint bij Van Wees in beslag te nemen, maar daar in overleg met het OM van afzag toen Van Wees stelde dat hij deze ‘ter doorvoer’ had. Artikel 2 Absintwet stelt dat onder bij AMvB te stellen voorwaarden doorvoer geoorloofd is. Er is inderdaad nog een hele oude AMvB van kracht, uit 1910 (Besluit bepalingen doorvoer absint), welke bepaalt dat absint alleen doorgevoerd mag worden indien verzegeld door de douane. De flessen bij Van Wees waren niet in verzegelde verpakking. Strikt genomen volgens de Absintwet 1909 en de AMvB had dus ook Van Wees vervolgd kunnen worden. Maar ook voor hem geldt natuurlijk dat de Absintwet 1909 het Europese recht op vrij verkeer van goederen en diensten belemmert. Louter vanuit de handhaving van de Absintwet bezien is het echter merkwaardig dat het OM met twee maten meet: de slijter wel, de groothandel niet.

¹⁴ <http://www.bierenco.nl/nieuws>

¹⁵ www.bootz.nl

verklaard of buiten toepassing worden gelaten Subsidiar concludeer ik tot vrijspraak. Ten derde doe ik beroep op afwezigheid van alle schuld.

- a. Ten eerste ga ik in op ontslag van rechtsvervolging. Want:
 - i. De absintwet zelf is strijdig met het legaliteitsbeginsel van artikel 1 Strafrecht, artikel 16 Grondwet, 7 lid 1 EVRM en 15 lid 1 IVBPR. Een wet mag niet te onbepaald zijn. De wetgever van 1909 heeft nagelaten een goede beschrijving van bestanddelen te geven en wilde dit overlaten aan “deskundigen”. Een slijter is dus overgelaten aan de willekeur van deskundigen. Sommige volksvertegenwoordigers hebben de onbepaaldheid van de wet toen ook al als bezwaar gevoeld en stelden vast dat het wetsontwerp niet was beoordeeld door “chemische en commercieele deskundigen”. De kamer drong er op aan dat alsnog “de noodige chemisch-analytische en commercieele voorlichting zou worden ingewonnen.”¹⁶ Tegenwoordig geeft de warenwetregelgeving hele precieze beschrijvingen van produkten, substanties en samenstellingen. Een vage omschrijving zoals in de absintwet van toen zou tegenwoordig ondenkbaar zijn.
 - ii. De aangehaalde Europese aromarichtlijn heeft rechtstreekse werking ten opzichte van slijters en doet het algemene verkoopverbod in de Absintwet vervallen. Naar nationaal recht is de fles, die te koop stond in de winkel, een bitter dat aan de Warenwet voldoet. De Absintwet 1909 is dus bovendien strijdig met de nieuwere Warenwet.
- b. Subsidiar kom ik tot vrijspraak. Wat absint is, staat niet goed omschreven in de Nederlandse absintwet. Alleen de memorie noemt bestanddelen.
 - i. De memorie noemt als kenmerk een alcoholpercentage van gemiddeld 70%. Deze fles absint heeft een percentage van 55%.
 - ii. Deskundige In’t Veld noemt als kenmerk het hoge spiritusgehalte van absint. Spiritus is volgens Van Dale ‘gedenatureerde, niet voor consumptie geschikte alcohol’. Chemicus In ’t Veld van de Voedsel- en Warenautoriteit heeft geen spiritus in de inbeslaggenomen absint aangetroffen.
 - iii. Voorts vermeldt de memorie als ingrediënten ‘absintolie’ en ‘anijsolie’. Uit de deskundigenverklaring van In ’t Veld kan slechts worden afgeleid dat de bij Slijterij Boorsma inbeslaggenomen sterke drank thujon bevat en vermoedelijk is bereid uit absintplanten. Het bestanddeel ‘absintolie’ is daarmee door In ’t Veld echter niet aangetoond.
 - iv. Verder zegt de deskundigenverklaring niets over de aanwezigheid van anijsolie in de drank. Strikt juridisch moet dit tot vrijspraak leiden, zeker ook gezien de opmerking van de wetgever over het gevaar van anijssesence.
 - v. Meer abstract kom ik tot vrijspraak omdat uit wet, geschiedenis en memorie volgt dat onze geheelonthoudende overgrootvaders anno 1909 met hun omschrijving van absint doelden op een ander alcoholdistillaat. Namelijk: een sterke drank van bijzonder inferieure kwaliteit die in grote hoeveelheden op de markt kwam, en zeer hoge doses schadelijke stoffen bevatte, zoals spiritus, zeer grote hoeveelheden thujon, en giftige stoffen zoals koperacetaat en ammonia. Het ongezonde

¹⁶ Voorlopig verslag van de bepalingen betreffende absinth, Staatsblad 227. 4

brouwsel van toen is geheel niet te vergelijken met de fles uitstekende 'absint' waar deze zaak betrekking op heeft. Het gewijzigd inzicht van de wetgever kan voorts worden afgeleid uit het toestaan van de smaakstof thujon in de Nederlandse Warenwetregeling Stoffen in aroma's. Anders gezegd: ik heb in mijn slijterij een thujonhoudend alcoholisch bitter met alsemplantenextract ter verkoop aangeboden. Dit is geen absint in de zin van de absintwet.

- c. Tenslotte vraag ik uw juridische mening over een AVAS-verweer: afwezigheid van alle schuld, indien voorgaande verweren geheel onverwacht toch mochten falen. Schuld ontbreekt bij degene die in goed vertrouwen een fles Franse sterke drank bij een reguliere importeur aanschaft waar op staat 'actieve bestanddelen zijn in overeenstemming met de regels'.

47. Kort en goed komt de zaak er op neer dat ik als slijter niet meer of minder heb gedaan dan het aanbieden van een algemeen gangbare sterke drank met een smaakje. Over deze smaak valt te twisten: maar niet over de vraag of dit bestraft moet worden.

Linksom of rechtsom, een straf is hoe dan ook onterecht.

48. Ik vraag u ook om het beslag op te heffen en de fles aan mij terug te geven.

49. Maar het gaat om meer dan deze ene fles absint alleen. De groene fee is nu 95 jaar verbannen uit Nederland. Geen verbanning duurt zo lang. Rechter! Open de grenzen! Het is tijd dat de absint weer bij Lobith het land binnenkomt.

Ik dank u voor uw aandacht.